

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали

**55-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**21 – 22 лютого 2024 року
м. Полтава**

УДК 378 (083.97)

А 43

Редакційна колегія:

Дорошенко Андрій, начальник навчального відділу, к.е.н., доцент

Бурлака Олена, методист навчального відділу

Браславець Тетяна, керівник виробничої практики навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Комп'ютерна верстка – Цись Карина

Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез

Актуальні питання забезпечення якості вищої освіти : матеріали 55-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів. Полтава : ПДАУ, 2024. 250 с.

ЗМІСТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

Актуалізація якості підготовки фахівців в умовах воєнного стану Гангур Володимир, Філоненко Сергій, Філоненко Богдана.....	9
Вибір баз проведення практики як запорука успішної реалізації її мети та завдань Гапон Світлана, Нагорна Світлана, Куришко Роман.....	11
Використання багатофакторних моделей виробничих процесів як складова ресурсно-орієнтованого навчання Біленко Оксана, Воропіна Віра.....	13
Відстрочений контроль знань здобувачів як форма оцінювання навчальних досягнень Нагорна Світлана, Гапон Світлана, Шевчук Сергій.....	14
Засади забезпечення якості вищої освіти Бараболя Ольга, Ляшенко Віктор.....	16
Застосування практичного навчання у професійній підготовці фахівців Шерстюк Олена.....	18
Інноваційні підходи до підготовки фахівців із геодезії та землеустрою до реалізації проєктів планування територій Шевчук Сергій, Куришко Роман, Чувпило Вадим.....	20
Інтелектуальна діяльність – запорука забезпечення якості вищої освіти учасників освітнього процесу Білявська Людмила, Кулик Максим.....	22
Ключова умова інноваційного розвитку – інтеграція освіти, науки та виробництва Калініченко Володимир, Диченко Оксана, Галицька Марина.....	25
Мотивація здобувачів вищої освіти до навчально-пізнавальної діяльності при вивченні фахових дисциплін Ласло Оксана, Гордєєва Олена.....	27
Мультимедійні технології як засіб підвищення ефективності пізнавальної діяльності Самойлік Марина, Писаренко Павло, Калініченко Володимир.....	29
Науково-дослідна робота як важливий аспект якості сучасної освіти Маренич Микола, Юрченко Світлана.....	30
Необхідність особистісно-професійного саморозвитку викладача в сучасних умовах Нечипоренко Наталія, Поспелова Ганна.....	32
Особливості організаційної роботи на кафедрі рослинництва Гангур Володимир, Антонєць Марина, Антонєць Олександр.....	34
Особливості практичної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 201 агрономія Баган Алла, Шакалій Світлана.....	36
Принципи академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету Криворучко Людмила, Рибальченко Анна.....	38
Проектний підхід до викладання предмету «Геоінформаційні технології» Калініченко Володимир, Тараненко Анна.....	40
Роль інноваційних підходів у підвищенні якості вищої освіти: виклики та перспективи Благодарь Катерина.....	41
Ситуаційні завдання як засіб формування професійних компетентностей майбутніх агрономів Оніпко Валентина, Поспелов Сергій, Міщенко Олег.....	44
Становлення екологізації освіти як невід'ємного компонента сталого розвитку Писаренко Віктор, Піщаленко Марина, Логвиненко Вадим.....	47

Технології праймування при вирощуванні насіннєвих посівів кукурудзи Сахно Тамара, Галаган Олександр, Гордієнко Микола.....	48
Фактори впливу на інноваційний розвиток вищого навчального закладу. Напрямки подальшого розвитку Петраш Олександр, Рожко Ілона, Пастрома Людмила.....	50
Формування термінологічного апарату як важливий методичний складник підготовки з курсу Агрофармакологія Оніпко Валентина, Нечипоренко Наталія, Поспелова Ганна.....	52
Якісна підготовка докторів філософії за спеціальністю 201 Агрономія на основі колективної науково-інноваційної діяльності Кулик Максим, Рожко Ілона	56
Шляхи підвищення навчальної мотивації студентів у сучасних умовах Коваленко Нінель.....	60

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Актуальні питання забезпечення якості наукових досліджень здобувачів вищої освіти в контексті використання штучного інтелекту Гладкий Сергій, Купчення Лідія, Коломієць Павло.....	63
Актуальні проблеми розвитку юридичної освіти в умовах воєнного стану Липій Євгенія, Махмудов Ханлар.....	64
Викладання навчальних дисциплін спеціальності 051 Економіка в дистанційному форматі Макаренко Петро, Поночовна Олена.....	67
Використання інноваційних технологій у навчанні для покращення якості освіти майбутніх фахівців Пономаренко Вікторія, Ісаєнко Володимир, Кочерга Тетяна.....	68
Використання інформаційно-комунікаційних технологій електронного навчання у вищій освіті Панасенко Наталія.....	70
Використання кейс-методу як способу навчання в закладах вищої освіти Калініченко Олександр, Лесюк Владислав.....	71
Вплив штучного інтелекту на розвиток сучасної освіти Копішинська Олена, Слюсарь Ігор, Уткін Юрій.....	74
Впровадження сучасної системи підготовки кадрів «Освіта впродовж життя» Шульга Людмила, Яровий Володимир.....	76
Врахування штучного та соціального інтелекту при підготовці освітніх курсів Лядський Ігор.....	77
Дотримання принципів академічної доброчесності в орієнтирах підвищення якості освітніх послуг закладів вищої освіти Миколенко Інна.....	79
Застосування технологій віртуальної та доповненої реальності в сучасному освітньому процесі Федорченко Марк, Слюсарь Ігор, Копішинська Олена.....	81
Значення внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти у вищих навчальних закладах Бойко Людмила, Орошан Тетяна, Пшенична Юлія.....	83
Інноваційна педагогічна діяльність у закладах вищої освіти Прус Володимир.....	85
Кейс-метод у навчальному процесі Олійник Аліна, Кривчун Ростислав, Гончаренко Аліна.....	87
Креативне навчання у вищій школі – вимога сьогодення Сазонова Тетяна, Дячков Дмитро, Потапюк Ірина.....	89
Мотивація до навчання як важлива складова у формуванні професійних компетентностей майбутніх фахівців та їх конкурентоспроможності Вовк Микола, Большакова Євгенія.....	92

Неформальна освіта у досягненні результатів навчання освітніх компонентів у закладі вищої освіти	
Воронько-Невіднича Тетяна, Собчишин Віталій, Баган Надія.....	94
Новаторські підходи до візуалізації інформації в освітньому процесі	
Волкова Неля, Світлична Алла, Михайлова Олена.....	96
Організаційні заходи дистанційного навчання у ВНЗ в умовах воєнного стану	
Писаренко Світлана.....	98
Особливості викладання навчальної дисципліни Технології захисту інформаційних систем в режимі on-line	
Одарущенко Олег, Одарущенко Олена, Поночовний Юрій.....	100
Особливості використання сучасних цифрових технологій у сфері вищої освіти в умовах воєнного стану	
Іщейкін Тимур, Вороніна Вікторія.....	101
Особливості застосування Microsoft Teams в освітньому процесі при підготовці студентів-юристів	
Кальян Олександр, Стрілець Богдан.....	104
Оцінка ефективності впровадження інформаційних систем та технологій в систему забезпечення якості вищої освіти: виклики та перспективи	
Флегантов Леонід, Протас Надія, Яковлева Оксана.....	106
Психологічна стійкість викладача вищого навчального закладу в умовах воєнного стану	
Шупта Ірина.....	107
Розвиток цифрових компетентностей науково-педагогічних працівників: проблеми та перспективи	
Чернікова Наталя, Долина Роман, Жадан Олег.....	111
Роль викладача в забезпеченні якості вищої освіти	
Вакулєнко Юлія, Петренко Максим, Дегтярьова Лариса.....	114
Роль інноваційних підходів у забезпеченні якості освіти в галузях економіки, управління, права та інформаційних технологій	
Лесик Наталя.....	116
Роль цифрової освіти у підготовці фахівців для аграрного виробництва	
Волкова Неля, Даниленко Вікторія, Петренко Максим.....	118
Синдром FoMO в системі управління потенціалом особистості	
Зось-Кіор Микола, Головач Сергій, Черних Богдан.....	120
Сучасні освітні технології як засіб удосконалення якості вищої освіти	
Щетініна Тетяна, Гавриленко Ліана.....	121
Тенденції та перспективи розвитку системи вищої освіти України в умовах дії воєнного стану	
Іщейкін Тимур, Вараксіна Олена.....	123
Тренди вищої освіти в Україні	
Дядик Тетяна, Загребельна Ірина.....	125
Якість освіти – головна конкурентна перевага вишу	
Вороніна Вікторія, Вараксіна Олена, Іщейкін Тимур.....	127

ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Використання ліцензованого програмного забезпечення при викладанні вибіркових дисциплін з Основ правил дорожнього руху та організації робіт з забезпечення безпеки дорожнього руху в агропідприємствах	
Ляшенко Сергій, Лавренко Володимир.....	130
Зміст, структура та етапи формування дослідницьких умінь майбутніх фахівців АПК	
Антонець Анатолій, Онішко Валентина, Япринець Тетяна.....	131
Комп'ютер у навчальному процесі... Чи так вже це нагально?!	
Іванов Олег.....	133
Методологічний аспект оцінки якості вищої освіти	
Дрожчана Ольга.....	135

Методологія навчання 2D та 3D графіки студентів інженерних спеціальностей	
Петраш Руслан, Петраш Олександр.....	138
Нетрадиційні методи навчання	
Дудник Володимир.....	139
Навчально-дослідницька діяльність студентів за дуальною формою освіти	
Чайка Микола.....	141
Особливості використання засобів вимірювальної техніки та лабораторного обладнання при виконанні науково-дослідних робіт магістрами-будівельниками	
Шульгін Володимир, Попович Наталія.....	145
Особливості використання мультимедійних засобів при викладанні технічних дисциплін	
Біда Сергій, Горик Олексій.....	147
Особливості впровадження Steam-підходу в підготовку здобувачів вищої освіти інженерних та аграрних спеціальностей	
Рижкова Тетяна, Овсієнко Юлія.....	149
Перспективні напрямки використання ультрафіолетових технологій в електричній інженерії	
Семенов Анатолій.....	151
Роль градації інтелекту здобувача у формуванні власної освітньої траєкторії	
Бичков Ярослав.....	152
Світоглядні підходи при підготовці спеціалістів в технічних університетах	
Полярус Олександр.....	154
Трансформації та виклики вищої освіти	
Костенко Олена, Лавріненко Інна, Япринець Тетяна.....	156
Удосконалення методики викладання освітніх компонентів щодо вивчення сучасної складної сільськогосподарської техніки	
Біловод Олександра, Бурлака Олексій, Келемеш Антон.....	159
Удосконалення методики проведення лабораторних робіт під час дистанційної форми навчання	
Лапенко Григорій, Лапенко Тарас.....	163
Stem-технології при викладанні дисциплін професійної підготовки інженерів	
Левченко Юлія, Басова Юлія, Попов Станіслав.....	165
Шляхи формування особистості при вивченні навчальної дисципліни «Стратегія досягнення успіху»	
Горбенко Олександр.....	168
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	
Актуальні проблеми забезпечення якості вищої ветеринарної освіти	
Киричко Борис.....	170
Важливість отримання практичних навиків здобувачами вищої освіти при викладанні дисциплін на кафедрі хірургії та акушерства	
Передера Роман.....	171
Вимоги до викладача кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки в умовах сьогодення	
Передера Олена.....	173
Досвід впровадження інтерактивної дошки у вузі	
Омельченко Ганна, Авраменко Наталія.....	175
Пошук оптимальних схем комбінованого навчання в закладах вищої освіти	
Дмитренко Надія, Бурда Тетяна, Каришева Людмила.....	177
Проблеми та перспективи проведення ЄДКІ за спеціальностями 211 «Ветеринарна медицина» та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»	
Щербакова Наталія, Передера Сергій.....	179
Публікаційна активність учасників освітнього процесу у забезпеченні якості вищої освіти	
	181

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Лапенко Григорій, к. т. н., доцент,
Лапенко Тарас, к. т. н., доцент

Умовами складної епідеміологічної ситуації в Україні та складної ситуації, пов'язаної з воєнним станом особливої актуальності набула дистанційна форма навчання здобувачів вищої освіти. Така форма навчання має як ряд суттєвих переваг, так і недоліків.

Наші дослідження присвячені саме удосконаленню методики проведення лабораторних робіт під час дистанційної форми навчання як виключення одного з суттєвих недоліків дистанційної форми такого навчання.

Чому саме недоліків? Тому, що при проведенні лабораторних робіт в спеціалізованих аудиторіях, наприклад, з освітнього компоненту «матеріалознавство та технології конструкційних матеріалів» значна частина безпосередньо самої роботи виконується здобувачами вищої освіти під керівництвом викладача і допомогою учбових майстрів чи завідувача лабораторіями з використанням спеціалізованого лабораторного обладнання. При цьому вимірювання кількісних характеристик досліджуваного процесу здійснюється безпосередньо здобувачами вищої освіти на робочих місцях. За умов упровадження дистанційної форми навчання такий алгоритм виконання лабораторної роботи стає частково або повністю неможливим.

При цьому, якщо теоретичну частину лабораторної роботи можливо підготувати, вивчити та виконати здобувачами вищої освіти з використанням технологій дистанційного навчання, таких як база moodle.pdau.edu.ua навіть самотійно, то по експериментальній частині, а саме як її провести без лабораторного обладнання, виникає низка питань методичного та методологічного характеру.

Тому на основі власного багаторічного досвіду викладання навчальних дисциплін у вищій школі, нами пропонується запровадити в систему дистанційного навчання moodle.pdau.edu.ua аудіо-відеоматеріали щодо виконання тієї чи іншої лабораторної роботи в навчально-науковій лабораторії в розрізі досягнення програмних результатів навчання освітньої компоненти, що необхідно вивчити здобувачам вищої освіти інженерних спеціальностей.

Одною з основних вимог до створення та розміщення пропонованого навчального відеоматеріалу з освітньої компоненти є те, що здобувачі вищої освіти повинні чітко бачити не тільки процес виконання лабораторної роботи з детальним візуальним оглядом використаного спеціального лабораторного обладнання, але й мати можливість зняти кількісні показники щодо характеристик процесу дослідження з метою отримання власних суджень про якість виконання такого процесу, здійснення подальших необхідних розрахунків та власних висновків по лабораторній роботі.

В останньому аспекті особливу увагу необхідно приділити більш детальному аудіовізуальному відображенню кількісних та якісних характеристик лабораторного обладнання, законам та закономірностям

проходження фізичним процесам та явищам, що вивчаються, організації робочого місця для здобувачів вищої освіти, вимогам з охорони праці щодо безпечного використання лабораторного обладнання.

Як приклад, в системі дистанційної освіти moodle.pdau.edu.ua можливо розмастити кращі висновки та результати виконання здобувачами вищої освіти тієї чи іншої теми лабораторної роботи та результати останніх досліджень по тематиці освітнього компоненту [1, 2, 3]

Викладач перед початком виконання досліджувано - лабораторних робіт повинен наголосити здобувачам вищої освіти не тільки правила безпечного їх проведення, але й умови та критерії оцінювання виконаної лабораторної роботи.

Окремим важливим елементом щодо проведення здобувачами вищої освіти лабораторних робіт є безперечне виконання вимог положення Полтавського державного аграрного університету щодо академічної доброчесності. Викладач повинен не тільки чітко розуміти та виконувати сам вимоги такого положення, але й донести до здобувачів вищої освіти, що результати вимірювання, обчислення, та інших досліджень, в лабораторній роботі повинні бути отримані самостійно. В такому випадку, самостійність проведених досліджень студентами повинна оцінюватись вище, навіть за умови віднайдення викладачем деяких неточностей в порівнянні з прикладами правильного виконання певної лабораторної роботи.

І на останнє, щодо підвищення якості проведення лабораторних робіт, особливо при застосуванні дистанційної форми навчання здобувачів вищої освіти, викладам закладів вищої школи нами рекомендовано на основі власного досвіду систематично оновлювати навчальний контент, враховуючи вимоги зміни попиту на фахівців інженерних спеціальностей у роботодавців та зовнішніх стейкхолдерів.

Отже, дистанційна форма навчання у вищій школі маючи ряд переваг, наприклад необмежений ресурс до інтернет технологій та кращих світових практик досліджуваних процесів і явищ, унеможливорює безпосереднє використання лабораторного обладнання здобувачами вищої освіти під час виконання лабораторних робіт. Тому нами пропоновано створення навчального аудіовізуального контенту з можливістю здійснення студентами на основі таких матеріалів самостійних досліджень, вимірювань і висновків.

Список використаних джерел:

1. Лапенко Г. О., Яхін С. В., Лапенко Т. Г., Павлик О. Г. Обґрунтування вибору параметрів шліфувальних кругів та режимів шліфування. *Вісник ПДАА*. 2022. № 3. С. 205 – 212. doi: 10.31210/visnyk2022.03.26.

2. Лапенко Г. О., Лапенко Т. Г., Кузьменко О. І. Оптимізація технологічного процесу хонінгування блоків циліндрів автотракторних двигунів алмазними брусками. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка. Технічні науки*. Харків : РВВ ХНТУСГ. 2019. № 199. С. 223 – 229.

3. Лапенко Г. О., Лапенко Т. Г., Кузьменко О. І. Вдосконалення технологічного процесу хонінгування за рахунок використання брусків зі штучних алмазів. *Інноваційні аспекти системи безпеки праці, захисту*

STEM-ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ

Левченко Юлія, к. т. н., доцент,

Басова Юлія, к. т. н., доцент,

Попов Станіслав, к. т. н., доцент

Сучасний стан розвитку суспільства спонукає до динамічного об'єднання професіоналів і провідних діячів у галузі освіти. Актуальною для сучасної системи підготовки спеціалістів є проблема дефіциту інженерно-технічних кадрів та залучення талановитої молоді. Найближчим часом у світі зросте потреба в ІТ-фахівцях, програмістах, інженерах, промислових дизайнерах, спеціалістах з виробництва високих технологій тощо [1].

Для подолання цієї проблеми ефективним є впровадження елементів STEM-освіти для підготовки майбутніх фахівців технічних галузей в умовах освітнього середовища. Прогресивні кваліфіковані інженерні працівники завжди мають попит на ринку праці із-за постійного технічного прогресу.

STEM-освіта – це один з етапів на шляху до успішного працевлаштування, який поєднує в собі наукові поняття, технічно складні навички та знання у галузі інженерії, технології та математики [2].

Впроваджуючи в освітній процес модель STEM-технологій, студенти зможуть формувати такі STEM-компетентності, як: постановка проблеми; формулювання і підготовка дослідницького завдання та визначення шляхів його вирішення; застосовування знань в різних ситуаціях, аналіз та імплементація інших точок зору на вирішення проблем; оригінальні розв'язки задач; впровадження навичок високоінтелектуального мислення [1, 2].

Суть STEM технології полягає у тому, що в її основі лежить інженерний підхід до винаходу (прототипу). Для реалізації поставленої мети необхідно провести дослідження, задіяти всі наявні знання, скомбінувати їх і отримати ефективні рішення. У процесі інженерного дослідження, створення або поліпшення прототипу, доводиться використовувати свої знання з кількох дисциплін, що сприяє формуванню цілісної картини світу і застосуванню знань у практичній сфері [2].

STEM-технології засновані на інженерному підході до нових продуктів (прототипування). Щоб досягти мети потрібно проводити дослідження, використовувати всі існуючі знання, інтегрувати їх і отримувати ефективні рішення. В ході реалізації інженерних досліджень, створення або вдосконалення прототипу необхідні власні знання з багатьох дисциплін, що сприяє побудові цілісної картини світу та імплементації знань у практичну сферу [3].

Першими до думки про необхідність підтримки інженерної освіти в США прийшли бізнесмени. Щоб її реалізовувати до складу структур державних органів влади увійшли керівники провідних компаній у сфері інформаційних